

SLOVENSKI OBRTNIK

Izhaja 1. in 15. vsakega meseca.

Cena za celo leto K 6—
za pol leta K 3—
za četrt leta K 1'60

Glasi

„Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug“

Cena oglasom: Tristopna petitvrsta: 1 krat 12 vin., 2 krat 10 vin.,
3 krat 8 vin., za večkrat primeren popust.

Rokopisi se pošiljajo uredništvu „Slov. obrtnika“ v Ljubljani, Tržaška cesta 33, naročnina in oglasi pa naslové: Engelbert Franchetti v Ljubljani, Jurčičev trg 3.

Št. 4.

V Ljubljani, dné 15. februarja 1906.

Leto I.

Obrtnikom v preudarek.

Ko so začeli obrtniki ustanavljati obrtne zadruge, so bili prepričani, da se obrtnemu stanu ni mogoče drugače povzdigniti iz svoje onemoglosti vsled naraščajoče veleindustrije, nego da se strogo organizirajo in zedinijo v obrtnih zadrugah. Začeli so prav pridno ustanavljati po mestih strokovne, in po deželi pa kolektivne zadruge. Življenje je začelo postajati živahno in vse je pričakovalo od zadruge, da jim prinese najboljših uspehov. Sovrašтво je prenehalo, in obrtniki so se prijateljsko zedinili pri združnih sestankih. Vse je bilo v najboljši nadi, da ostane pri tem, kakor so pričeli, toda motili so se. Nastopili so grobokopi, katerim ni ugajala sloga in prijateljstvo in so v svoji nezavednosti v zadruzi zasejali zopet sovrašтво in prepir. Zanimanje za združno življenje je ponehalo in zadruga ni mogla storiti ničesar, kar bi članom utegnilo koristiti. Stori se je in stori se še danes pri raznih zadrugah nič drugega, kakor edino, da se skliče redni občni zbor, da načelstvo predloži svoj račun in s tem delom smo pri kraju. Kakšen pomen pa imajo take zadruge, če nimajo člani več nobenega zanimanja več, ako obstoji zadruga samo še za to, da pobira od novih članov združno sprejemnino? Povdarjati pa moramo, da zanimanje za združno življenje primanjkuje le obrtnikom na Kranjskem. Povsod drugod, zlasti pa na Češkem in Moravskem, so obrtne zadruge jako razvite, in obrtniki se jako ogrevajo za združno življenje, ker uvidijo, da se prava organizacija obrtništva začne v zadruzi. Na Dunaju, v Pragi, v Brnu in skoro povsod v večjih mestih imajo zadruge svoje lastne hiše in poleg tega še velike rezervne zaklade. Obrtniki na Kranjskem si bodo mislili, zakaj pa pri nas tega nimamo. Odgovor je jako lahek. Zato, ker so drugod združni člani delavni in požrtvovalni. Vse obrtne zadruge po drugih deželah imajo precej velike letne združne doklade, česar pri nas ni, in iz tega se nabere velik rezervni zaklad. Ako se pri nas v pokritje združnih stroškov napravi eno krono združne doklade, mora združno načelstvo od večine članov tisto krono iztirjati potom obrtne oblasti, kar provzroči mnogo dela, sitnosti in osebnega sovrašтва.

Kar se pa tiče udeležbe občnih zborov, je pa pri nas v tem oziru nekaj nečuvnega. Le malokdaj se pripeti, da je prvič sklicani občni zbor sklepčen; sklicati je treba drugega in še ta se vrši ob tako pičli udeležbi članov, da se je za zjokati. Ministrstvo je vsled tega dovolilo, da se smejo

člani, ki svoje odsotnosti s tehtnimi vzroki ne opravičijo, kaznovati z globo do 20 K. In nekaj obrtnih zadrug je že svoja pravila v ta namen izpremenilo, kar se priporoča še ostalim zadrugam.

Člani, ki se združnih zborov ne udeležé, so največji grobokopi združnega življenja in obrtne organizacije.

Zavist in sovrašтво med obrtniki, brezobzirna sebičnost in stanovska nezavednost je oslepila obrtnike tako, da ne izpredijo, da je mogoče le v združnem življenju doseči tudi stanovski blagor in koristi. Zgodovina rokodelstva nam daje toliko jasnih dokazov, kako je bil obrtni stan spoštovan, čislán in uvaževán na gospodarskem in narodnem polju, dokler je bil edin, složen in zaveden. In ni še prepozno, da bi se obrtnemu stanu ne bilo mogoče v vsakem oziru zediniti in spojiti v eno telo. Najboljšo podlago in priliko do edinstva najdemo v obrtni zadruzi, če je pravo vodstvo in kdor pozna razmere obrtnega stanu, mora priznati, da ni drugega pripomočka nego organizacija obrtnikov najprej v obrtnih zadrugah in organizacija zadrug v zvezo. Obrtne zadruge naj bodo poskuševalnice naše zavednosti, — našega značaja; in če se pri teh pokažemo needini in slabotni, bo to celemu svetu znamenje, da je obrtni stan izgubil notranjo moč, da dospe kdaj na boljše stališče. Torej opetovano priporočamo: združimo se v obrtne zadruge in skupno delujmo v procvit in korist obrtnega stanu! Zadruga brez zavednih članov je podobna slabotnemu detetu, ki se brez skrbnih starišev ne more okrepiti in uživeti. Načelstvo zadruge naj pa obstoji iz zavednih in delavnih mož, ki poznajo obrtni zakon in uspeh zadruge je zagotovljen.

Obrtniki, oziroma člani zadruge naj se pa poslužujejo svojih pravic in dolžnosti, da bo načelstvu olajšano težavno delo in pravilno vodstvo zadrug.

Strogi red in disciplina vzdržuje zavednost združnih članov in je pripomoček resnega in stvarnega združnega delovanja. Torej obrtniki na delo, na resno delo, kamor Vas kliče dolžnost, kajti v Vaših rokah leži bodočnost obrtnega stanu.

Ta članek naj služi v preudarek vsem nezavednim obrtnikom, katere naj privede do prepričanja, da je obrtnemu stanu neobhodno potrebno, da se združi, spoji v celoto in v slogi deluje za uspeh obrtnega stanu!

Eng. Franchetti.

Važne odločbe obrtnih sodišč v obrtnih zadevah.

VIII.

Mladoletni delavec se mora držati službene pogodbe, katero je sklenil brez dovoljenja svojega postavnega zastopnika (varuha), tudi če mu ta drugje preskrbi kako opravilo, razen ako kak važen vzrok temu nasprotuje. (Odločba obrtnega sodišča v Brnu z dne 4. jan. 1901.)

IX.

Ako se pomožni delavec brani opravljati kako njemu ne pripadajoče delo (n. pr. snaženje prostorov), ga samo vsled tega mojster še ne more odpustiti, tudi če je dotični delavec že poprej parkrat opravljal tako delo. (Odločba obrtnega sodišča v Reichenbergu z dne 14. avgusta 1901.)

X.

Začasno za pomožno delo sprejetemu delavcu pristoja večje plačilo, kakor delavcu v trajnem delavskem razmerju, ako obstoja za to krajevna rokodelska navada, in ako se ni pri dogovoru plačila nasprotno domenilo. (§ 72. o. r. Odločba obrtnega sod. v Brnu z dne 6. septembra 1901.)

XI.

Ako si je pomožni delavec pri sklepu delavske pogodbe izrecno pridržal pravico, da sme od te pogodbe v prvih dneh kadar hoče odstopiti, ker dvomi, da bi bil zmožen za dela, ki se od njega zahtevajo, potem je smatrati prve dni kot dobo poskušnje, ter sme tudi delodajalec tekom te dobe kadar hoče razdreti delavsko pogodbo. Pri tolmačenju besede „kadar hoče“ je smatrati kot delavsko enoto en dan. (§ 72. o. r. Odločba ob. sod. v Brnu z dne 17. septembra 1901.)

XII.

Ako je pomožnemu delavcu po ozdravljenju opešala delavna zmožnost, mora takoj naznaniti delodajalcu, da do svoje popolne delavne zmožnosti ne more opravljati nikakih ali pa samo svojemu stanju primerna dela. Če brez tega naznanila izostane od dela, znači to toliko, kakor če bi bil delo neupravičeno opustil. (Odl. obrt. sod. v Brnu z dne 22. oktobra 1901.)

XIII.

Če je vzrok nezmožnosti dela nezgoda v obratovanju, ki bi se bila pri večji pazljivosti lahko preprečila, je odpust v zmislu § 82. črka h o. r. neupravičen. (Odl. ob. sod. v Brnu z dne 5. novembra 1901.)

XIV.

Izjava pomožnega delavca, da bo zvečer delo ustavil, da se pridruži stavki, sklenjeni od pomočnikov, daje delodajalcu pravico, da v zmislu § 82. črka f. o. r. takoj razdere delavsko pogodbo. (Odl. ob. sod. v Brnu z dne 20. februarja 1902.)

XV.

Ako je delavec vsled prepite noči za en dan nezmožen za delo, upravičuje ta okolnost delodajalca, da sme delavca v zmislu § 82. črka h o. r. takoj odpustiti. (Odl. ob. sod. v Brnu z dne 2. aprila 1902.)

XVI.

Obrtne zadruge nimajo pravice ugovarjati proti podelitvi ali odvzetju posameznih obrtnih pravic. To načelo je izreklo upravno sodišče ter pri tem svoje naziranje sledeče utemeljuje: Niti iz določb § 114. novele k obrtni postavi z dne 15. marca 1883, ki razpravlja o namenu obrtnih zadrug, niti iz drugih posebnih postavnih določil, se ne more sklepati, da pristoja zadrugi subjektivna pravica izpodbijati obrtnooblastvene odločbe v zadevah podelitve ali odvzeta posameznih obrtnih pravic. Tudi kot zastopnici interesov posameznih združnih članov se ne more zadrugi pripisovati te pravice, ker je posamezen obrtni podjetnik le upravičen zahtevati, da ga niti obrtna oblast niti kaka druga oseba ne omejuje ali ne ovira v izvrševanju njegovih obrtnih pravic, ne more pa zahtevati, da ne bi tudi kdo drugi izvrševal enakega obrta.

XVII.

Mizarji ne smejo izvrševati steklarskih del. Tako se glasi odločba c. kr. deželne vlade za Šlezijo z dne 11. novembra 1884 št. 12.301. Po § 37. o. r. ima sicer vsak obrtnik pravico izvrševati vsa dela, ki so potrebna v dogotovitev njegovih izdelkov in sme v ta namen imeti pomožne delavce drugih obrtov. Uvaževati pa je pri tem treba, da sme obrtnik opravljati dela spadajoča v področje drugih obrtov le v toliko, kolikor je to v popolno izgotovitev njegovih izdelkov neobhodno potrebno. Ako izgotovi tedaj mizar okvire za okna ali vrata, je s tem njegov izdelek popolnoma dogotovljen, ter on nima pravice, pri oknih ali vratih izvršiti še steklarska dela, ker bi sicer neupravičeno posegel v obrtno pravico steklarjev.

XVIII.

Imenovanje prednika v obrtu na firmi. Vprašanje, pod katerimi pogoji je dopustno v zunanjem označenju obrtnega obratovališča rabiti pridevek „poprej“ in navesti pri tem ime dotičnega obrtnika, ki je poprej v tistih prostorih izvrševal isti obrt, so v zadnjem času obrtne oblasti in trgovinsko ministrstvo odločile v tem zmislu, da znači pridevek „poprej J. J.“ dejanski prehod podjetja in nadaljevanje obrta po nasledniku v obrtu, in da se obrtnik, ki od svojega prednika ni prevzel obrta, ampak se le priselil v iste prostore, ne sme posluževati takega pridevka.
N. K.

Preizkušnja (izpit) obrtnih vajencev.

Da se doseže glavni namen glede izobrazbe obrtnih vajencev, določuje § 11, odstavek f združnih pravil, da je vsak vajenec, ki je pripadnik kake zadruge, dolžan podvreči se po dokončani učni dobi preizkušnji pri združnem načelstvu. Ta preizkušnja obsega predmete, ki jih določi združno načelstvo od slučaja do slučaja. V preizkuševalno komisijo je privzeti tudi zastopnike pomočnikov. Kaj zasledujejo in koliko koristijo omenjene preizkušnje, hočem kolikor mogoče obširno poročati, ker sem prepričan, da je večina obrtnikov mnenja, da je preizkušnja vajencev ne-potrebna.

Odsek za pospeševanje obrta v c. kr. trgovskem ministru je uvidel, da posamezni obrti popolnoma propadajo, ne samo z ozirom na konkurenco raznih tovarniških podjetij, marveč tudi radi tega, ker se obrtni vajenci ne vzgojujejo tako, kakor so se v prejšnjih letih. Raditega se

je uvedlo pri obrtnih zadrugah, da se imajo vajenci podvreči preizkušnji ali tako imenovanemu pomočniškemu izpitu. Priznati moram, da je strokovnim zadrugam veliko lažje sestaviti preizkuševalno komisijo, nego kolektivnim zadrugam zato, ker bi kolektivne zadruge morale sestaviti več komisij, torej za vsak obrt posebej, da vajenčevo delo pravi strokovnjaki presojujejo. Tem lažje je tako komisijo sestaviti v strokovni zadrugi, kjer so člani vsi enega in istega obrta. Obžalovati je le, da se tudi večina strokovnih zadrug teh predpisov oziroma določil združnih pravil ne poslužuje ter vajencu potrjuje učna izpričevala, ne da bi se potom preizkušnje o njegovi sposobnosti prepričala.

Poleg tega pa tudi obrtniki sami radi prezirajo to določbo združnih pravil. Ako namreč vajenec ne napravi preizkušnje z dobrim uspehom, je največkrat vzrok ta, da se ni niti učni mojster, niti v delavnici nastavljeni poslovodja ali pomočnik dosti brigal za zadostno strokovno izobrazbo vajenčevo.

Zlasti vajenci v velikih podjetjih ali v tovarnah, koder je vajencev navadno v prevelikem številu, se slabo vzgojujejo. Vzrok temu je, da podjetnik oziroma mojster ne more sam nadzirati vseh vajencev, pomočniki pa tudi nóčejo muditi časa, ker vsak stremi za tem, da svoje delo čimprej zgotovi.

Ker pa po zakonu niso tovarnarji primorani biti član zadruge, vsled tega tudi tovarniški vajenci ne delajo pred pretekom učne dobe nobene preizkušnje, marveč se vajence brez te po dokončani učni dobi oprosti. V slučaju, da vajenec nima posebnega veselja ali nadarjenosti do svojega obrta, se vajenec sploh nič ne nauči in ni sposoben za drugega, nego za navadnega tovarniškega pomožnega delavca. Za posameznega obrtnika, ki potrebuje pomočnika, sposobnega za vsako delo, so pa taki pomočniki večinoma nerabljivi. Raditega bi bilo toplo priporočati, da bi tudi tovarnarji morali biti člani obrtnih zadrug, ali pa da bi se za vajence, ki se učijo v tovarnah ali večjih podjetjih, vpeljala vajenška preizkušnja. V ta namen bi bilo treba za eno ali tudi več tovarn enake stroke ustanoviti posebno preizkuševalno komisijo. V tej preizkuševalni komisiji naj bi bili zastopniki podjetja, tovarniški pomočniki, kakor tudi zastopniki obrtne oblasti in pa po eden ali dva samostojna obrtnika iste stroke.

Že skrb vajenca, da se mora podvreči preizkušnji, ga izpodbuja k marljivosti, da se od početka učne dobe resno potrudí, da se svojega obrta kolikor mogoče dobro nauči. Toliko bolj izpodbuja vajenca k resnemu učenju zavest in ponos, da se njegovo delo pri preizkušnji oceni ali celo odlikuje. So pa kakor rečeno tudi slučaji, da se učni mojster sam brani, da bi vajenec delal izkušnjo sposobnosti. Vzrok temu je, ker je učni mojster v zavesti, da vajenec kljub svoji dokončani učni dobi ne zna toliko, da bi bil sposoben za pomočnika, ali pa težka vest, da si je dal učni mojster premalo truda, vajenca v teku treh ali štirih letih v potrebnem izobraziti. V tem slučaju si da tak učni mojster že sam sebi ubožno izpričevalo. Nasproti pa zro drugi mojstri, ki vajence dobro izobrazijo, s ponosom na delo svojih vajencev v zavesti, da delajo čast imenu svojega mojstra.

V vsakem oziru je določilo, da se morajo vajenci podvreči preizkušnji, važna in koristna določba, bodisi za vajence, kakor tudi za mojstre. Vajenci imajo to korist, da se resno poprimejo svojega obrta, kar jim vedno dobro

dojde in mojstri pa to, da so vajenci v obrtu bolj porabljivi, kar gotovo prinaša mojstru več dobička.

Pri dobro organiziranih obrtnih zadrugah imajo posebno določene dneve, ko prinesejo vajenci za preizkušnjo zgotovljena dela. Oprostitev vajencev se na slavnosten način izvrši in sicer na ta način, da se v združnih prostorih zbere združno načelstvo, preizkuševalna komisija, zastopniki obrtne oblasti in strokovnih šol, učni mojstri in vajenci.

Potem, ko je preizkuševalna komisija pregledala in ocenila za preizkušnjo namenjena dela, ima združni načelnik na vajence slavnostni govor, v katerem jih izpodbuja k obrtni zavednosti in priporoča, naj se potrudijo še za nadaljno izobrazbo. Predsednik komisije razdeli učna pisma in v nekaterih zadrugah tudi nagrade za najboljša dela v obliki hranilnih knjižic, ali pa zato posebej tiskane diplome.

Vajence pa, ki ne prestanejo izkušnje sposobnosti, ali pa ako se izkaže, da je učni mojster sam ali pa kak pomočnik pri, za izkušnjo namenjenem delu pomagal, naznani združno načelstvo obrtne oblasti, ki jim za kazen učno dobo podaljša. Vendar ne sme taka podaljšba učne dobe presegati eno leto.

Takim učnim mojstrom, ki navzlic ponovnemu pozivu ne skrbe za zadostno izobrazbo vajencev, ali mu z uporabo drugega opravka jemljejo čas in priliko, da se obrta ne more zadostno naučiti, odvzame obrtna oblast potem, ko je zaslišala zadrugo in učnega mojstra, pravico imeti vajence in to prvokrat za določen čas, v drugo pa za vselej.

Vsled tega se opozarja vse obrtne zadruge in samostojne obrtnike na važno določbo združnih pravil § 10, 11 in 12 in sicer obrtne zadruge, da vpeljejo preizkušnjo vajencev, in samostojne obrtnike oziroma člane obrtnih zadrug pa na važen pomen teh preizkušenj.

Eng. Franchetti.

Obrtni davek.

(Dalje.)

V. Komisije.

Poleg davčnih oblasti sodelujejo pri odmeri občne pridobnine davkoplačevalci sami in sicer v posebnih komisijah. Zakonodajec je imel pri sestavi novega zakona in pri določitvi komisij najboljši namen, da se občna pridobnina kolikor mogoče pravično odmeri, ako sodelujejo pri odmeri davkoplačevalci sami. V nadi, da bodo v komisije izvoljeni veščaki, katerim so obratne razmere in obseg ter promet posameznih obrtov natančno znani iz lastne prakse in v mnenju, da se bodo zavezanci občne pridobnine čim najbolj posluževali te res velepomembne pravice, se je izdal ta zakon.

Žal, da temu ni tako! Trgovci in obrtniki se skoro prav nič ne poslužujejo te pravice, ki bi jim bila res v velikansko korist, O pripadnikih prvega in drugega pridobninskega razreda se sicer ne more v toliki meri trditi, toda pripadniki tretjega in četrtega razreda so v tem oziru naravnost brezbrizni. Za primero naj navedem, da je prišlo k volitvi članov pridobninske komisije v nekem davčnem okraju na deželi sedem volilcev četrtega razreda in noben volilec tretjega razreda. V Ljubljani pa relativno tudi ni dosti bolje. Od kakih 1500 volilcev jih pride kakih 30 volit. Trgovci in obrtniki najbrž podcenjujejo važnost teh volitev in vpliv, ki ga tmajo lahko člani pridobninskih komisij pri odmeri občne pridobnine. Jasnemu dokazu in faktom, ki

jih navede pri sejah kak član, se gotovo vda cela komisija. Zmožen in vesten ter nepristranski član pridobninskih komisij je neprecenljive koristi za pridobninske zavezance, zato bi bilo pri vsaki volitvi umestno, da se postavijo taki kandidati in da se agitira za njih izvolitev. — Ako so komisijски člani vestni in nepristranski ter so jim pridobitne razmere dobro znane, se potem obrtniki lahko zanašajo, da se jim je občna pridobnina pravično odmerila. In v tem slučaju jim je prihranjeno veliko stroškov in potov, ki jih sicer imajo vsled pritožb.

V naslednjem hočem opisati sestavo komisij in postopanje pri volitvah. V boljše razumevanje naj cenjeni bralci še enkrat prečitajo zadnji članek "O občni pridobnini", da bodo vedeli kaj je davčna družba, pridobninski razred itd.

Za vsako davčno družbo obstoji posebna pridobninska komisija, ki ima nalogo, da porazdeli družbeni kontingent na posamezne pripadnike dotične davčne družbe. Pridobninska komisija sestoji iz predsednika in njegovega namestnika, katera imenuje finančni minister in pa iz gotovega števila članov in prav toliko namestnikov, katerih polovico izvolijo pripadniki davčne družbe, polovico jih pa imenuje finančni minister. Na Kranjskem, smo rekli, obstoji za prvi in drugi pridobninski razred le po ena davčna družba, tedaj tudi le po ena pridobninska komisija. Pridobninska komisija prvega razreda šteje poleg predsednika in njegovega namestnika štiri člane, torej volijo pripadniki dva člana in dva namestnika. Pridobninska komisija za drugi razred sestoji iz šestih članov. Pridobninske komisije za tretji in četrti pridobninski razred sestojata na Kranjskem iz štirih, oziroma šestih članov. Le pridobninski komisiji omenjenih razredov za mesto Ljubljano imata po šest oziroma po osem članov.

Za vsako kronovino obstoji pridobninska deželna komisija, ki odločuje pritožbe zoper pridobninsko dolžnost in zoper odmerjeni davčni postavki ter oddaja mnenje kontingentni komisiji. Pridobninska deželna komisija za Kranjsko sestoji iz predsednika in njegovega namestnika ter iz devetih članov. Štiri člane imenuje finančni minister, štiri člane voli deželni zbor iz vrste zavezancev občne pridobnine in enega voli trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

Dalje obstoji še kontingentna komisija s sedežem na Dunaju pod predsedstvom finančnega ministra oziroma njegovega namestnika. Kontingentna komisija določuje posamezne družbene kontigente z ozirom na v zakonu določeno skupno ali glavno pridobninsko vsoto. Ta komisija sestoji poleg predsednika in njegovega namestnika iz šestindvajset članov oziroma namestnikov, katerih polovico imenuje finančni minister, ostale volijo člani pridobninskih deželnih komisij iz vrste pridobninskih zavezancev.

Člani, oziroma namestniki zgoraj navedenih komisij se volijo za dobo štirih (pri kontingentni komisiji) šestih let, en del mora po dveletni dobi izstopiti, toda se lahko zopet voli, oziroma imenuje. Namestniki se pokličejo k sejam, kadar so člani zadržani, ter imajo iste pravice in dolžnosti, kakor pravi člani.

Vsak državljan je pod kaznijo vezan prevzeti izvolitev v komisijo. Izvolitev smejo odkloniti: a) državni in deželni poslanci; b) osebe, ki so čez 60 let stare ali imajo sicer kake napake; c) osebe, ki so bile v zadnjih štirih letih nepretrgoma člani pridobninskih ali so še člani dohodninskih cenilnih komisij. Ako je odklonitev utemeljena, odločuje komisijски predsednik, ne da bi bila zoper njegovo odloči-

tev dovoljena pritožba. Komisijски člani, ki niso državni uradniki, imajo samo pravico do povračila potnih stroškov.

Volitve v pridobninske komisije davčnih družb prvega in drugega razreda ter v mestne komisije tretjega in četrtega razreda se vršijo direktno, na deželi pa po volilnih možeh (na dvajset volilnih upravičencev v enem davčnem okraju pride en volilni mož).

(Dalje prih.)

Obrtnonadaljevalne in obrtno-pripravljalne šole na Kranjskem.

(Poročilo gosp. dr. F. Windischerja v seji trgovske in obrtne zbornice dne 28. dec. 1905.)

(Konec.)

Obrtnopripravljalne šole so v naslednjih krajih: 1. Na Bledu, ustanovljena leta 1902. Ta šola ima pripravljalni tečaj in dva razreda. Poučevalo se je v vseh oddelkih po 8 ur na teden in je bilo učencev koncem šolskega leta 1904/5 30. — 2. V Cerknici, ustanovljena leta 1903. Razreda ima dva, učencev je bilo 39 in poučevalo se je v vsakem razredu po devet ur na teden. — 3. V Kamniku, ustanovljena leta 1885. Šola ima pripravljalni tečaj in dva razreda. Poučevalo se je v pripravljalnem tečaju po sedem ur, v I. in II. razredu po osem ur. Učencev je bilo ob začetku šolskega leta 63. S šolo je združen poseben trgovski tečaj, ki je bil ustanovljen leta 1887. Tega je obiskovalo sedem učencev po štiri ure na teden. — 4. V Kočevju, ustanovljena leta 1873 kot nedeljska šola. V tej šoli je pripravljalni in nadaljevalni tečaj. Učencev je bilo ob sklepu šolskega leta 68. Poučevalo se je po osem ur v obeh oddelkih. — 5. V Kranju, ustanovljena leta 1884. Razreda ima dva in pripravljalni razred. Ob sklepu šolskega leta je bilo 80 učencev, — 6. V Krškem, ustanovljena leta 1890. Šola ima tri letnike. Učencev je bilo ob sklepu šolskega leta 42. Poučevalo se je po 8 ur v vseh letnikih. — V Ljubljani obstoje tri pripravjalnice in ena obrtna nadaljevalnica na c. kr. višji realki. Obrtne pripravjalnice so bile ustanovljene in sicer prvi dve leta 1874; tretja pa leta 1901. Razredov so imele po dva in po 1 paralelko z 109, oziroma 85, oziroma 91 učenci. Poučevalo se je v vseh oddelkih po šest ur na teden. Obrtna nadaljevalnica na c. kr. višji realki je bila ustanovljena leta 1856. kot nedeljska šola; reorganizirala se je leta 1872. Razredov ima tri z dvema paralelkama. Učencev je bilo skupno začetkom šolskega leta 307, koncem šolskega leta pa 252. Poučevalo se je v tretjem razredu po sedem ur, v prvem in drugem razredu po osem ur. Po maternem jeziku je bilo koncem leta 240 Slovencev, 10 Nemcev in 1 Hrvat; po obrtnih strokah razdeljeno je pripadalo koncem leta: 67 učencev stavbenim obrtom, mehaničnotehničnim obrtom 80, umetnim obrtom 64, oblačilnim obrtom 35, ostalim šest učencev. — 8. V Metliki, ustanovljena leta 1890. Šola ima pripravljalni tečaj in dva razreda. Učencev je bilo koncem šolskega leta 45. Poučevalo se je po osem ur na teden. — V Novem Mestu, ustanovljena leta 1873. Ima pripravljalni tečaj in dva razreda. Učencev je bilo 72 koncem šolskega leta. Poučevalo se je po šest ur na teden. — 10. V Postojni, ustanovljena leta 1889. V tej šoli je pripravljalni tečaj in dva razreda. Koncem šolskega leta je bilo 27 učencev. Poučevalo se je po osem ur v vseh oddelkih. — 11. V Radovljici, ustanovljena leta 1888. Šola ima pripravljalni tečaj in dva razreda.

Učencev je bilo 44 koncem šolskega leta. — 12. V Ribnici, ustanovljena leta 1894. Ima pripravljalni tečaj in dva razreda. Koncem šolskega leta je bilo 21 učencev. Poučevalo se je v pripravljalnem tečaju in prvem razredu po deset ur, v drugem razredu po osem ur. — 13. V Škofji Loki, ustanovljena leta 1880. Šola ima pripravljalni tečaj in dva letnika. Ob sklepu šolskega leta je bilo 54 učencev. Poučevalo se je v pripravljalnem tečaju po sedem, in v obeh oddelkih po osem ur na teden. — 14. V Šmartnem, ustanovljena leta 1899. V tej šoli je pripravljalni tečaj in dva letnika. Koncem šolskega leta je bilo 36 učencev. Poučevalo se je v pripravljalnem tečaju po sedem ur in v obeh letnikih po osem ur na teden. — 15. V Trziču, ustanovljena leta 1882. Šola ima pripravljalni tečaj in dva razreda. Koncem šolskega leta je bilo 74 učencev. Poučevalo se je v pripravljalnem tečaju po osem ur, v obeh razredih pa po devet ur na teden. — 16. V Št. Vidu nad Ljubljano. Ustanovljena leta 1894. V tej šoli je pripravljalni tečaj in dva razreda, drugi s paralelko. Ob sklepu šolskega leta je bilo 141 učencev. V pripravljalnem tečaju se je poučevalo po sedem ur, v obeh razredih po sedem ur in v paralelki drugega razreda po štiri ure na teden. — 17. V Zagorju, ustanovljena leta 1900. Šola ima pripravljalni tečaj in dva razreda. Učencev je bilo ob sklepu šolskega leta 76. Poučevalo se je v vseh tečajih po osem ur na teden.

Iz pregledno sestavljenega statističnega izkaza o posameznih obrtnih pripravljavnicah smo posneli glavne stvari, ker nam prostor ne dopušča, da bi tabelarično objavili celo poročilo. Iz pričujočega si itak lahko vsakdo predstavi približno sliko o stanju posameznih šol.

Naši dopisi.

Prvi sestanek ljubljanskih obrtnikov. V zadnji številki „Slovenskega obrtnika“ smo napravili poziv, naj se odslej prirejajo prijateljski sestanki obrtnikov, da se pogovorimo o raznih obrtnih zadevah. Prvi tak sestanek se je vršil v četrtek, dne 8. februarja pri načelniku gostilničarske zadruge gospodu Tostiju. Sestanka se je udeležilo pet obrtnikov, beri celih pet in še ti niso bili vsi iz stolnega mesta Ljubljane, marveč je bil eden iz Vrhnik. Iz tega je razvidno, kako prijateljska ljubezen cvete med ljubljanskimi obrtniki in kako se zanimajo za razvoj obrtništva. Taki sestanki bi lahko postali zelo važnega pomena, in to raditega, ker bi se obrtniki v eni ali drugi zadevi pogovorili in sprožila bi se lahko marsikatera dobra in srečna misel. Videti je, kako težavno je zediniti ljubljanske obrtnike, ker imajo tako malo kolegialnega čuta in zavednosti.

Prvi sestanek se je torej izjalovil in ni vredno, da bi se s sestanki nadaljevalo. Le držimo se gesla: „Vsak zase, Bog pa za vse“! Hvala onim, ki so se ga udeležili.

Z Vrhnik. Tudi pri nas so obrtniki z veseljem pozdravili korak naprej v kranjskem obrtnem stanu, ko si je ta omislil svoje lastno glasilo. Žalostno pa je, da je tudi pri nas veliko takih, ki se ne zavedajo svoje stanovske dolžnosti. Če kdaj poprej, je danes nujno potrebno, da se obrtniki združimo in skupno nastopimo za svoje koristi, zlasti dandanes, ko se se vsak stan lovi za svoj obstanek.

Po eni strani nas izpodriva veleindustrija in kapital, po drugi pomankanje izobrazbe, kredita in delavcev.

So ljudje pri nas celo iz obrtnih krogov, ki bi lahko podpirali naše obrtne težnje, a žalibog da pri teh velja načelo: kolikor denarja imaš, toliko mož veljaš! Pokazalo se je, da ne mislijo stvari koristiti, temveč nasprotno. Zadnji čas je, da se začnemo organizirati, zato kličem: obrtniki, združimo se! Veliko se danes že stori za kmeta, delavca, povišajo se plače uradnikom, učiteljem, i. t. d., a za ubogelega malega obrtnika se nikdo ne zmeni. Ja, kdo pa se bo, če ne bomo sami čuli nad našimi pravicami, ter zahtevali razširjenje le-teh, da si zagotovimo obstanek in boljšo bodočnost.

Prvi najvažnejši korak za našo organizacijo je, da si ustanovimo obrtno zadrugo. In ta bi gotovo že obstajala, ako bi ji gotovi ljudje ne nasprotovali.

Zadnji čas se je stvar vendar obrnila na bolje. Pripravljalni odbor je vse potrebno ukrenil, da se nam uresniči želja, in kadar se to zgodi, bom obširneje poročal. O—n.

Z Verda pri Vrhnikih. Ko smo obrtniki sodnega okraja Vrhniškega zagledali prvič nam dobrodošli list „Slovenski obrtnik“, smo rekli: Kakor blagodejni dež na suho zemljo dobro vpliva, tako bo tudi ta list na malega obrtnika vseh strok vplival. Ta list nam bo odkrit voditelj v boju za obstanek nas obrtnikov. V 25tih letih se ni naredilo za malega obrtnika toliko, kot se je v teku dveh mesecev s tem, da je izšel ta tako velevažni časopis za zatiranega malega obrtnika. Zato javno izrekamo obrtniki sodniškega okraja vrhniškega slavnemu odboru zveze kranjskih obrtnih zadrug najtoplejšo zahvalo ter obenem obljubujemo, da ga hočemo podpirati z naročili, in po možnosti tudi z dopisi.

Z veseljem pozdravljamo tudi ustanovitev mojstrske bolniške blagajne. Ta blagajna nadkriljuje vse prejšnje ustanovitve za malega obrtnika. Mali obrtnik je bil dosedaj v slučaju bolezni popolnoma svoji usodi prepuščen. Ako je med delom kaj pristradal, mu je v bolezni vse hitro pošlo. Kaj je pa počel? O groza, če si ni nič prihranil in nič na stran dejal za slučaj katastrofe, kajti tu ni več govora o kaki ugodnosti, ampak o veliki bedi in pomankanju. Delodajalce in mojstre je vlada prisilila, da za svoje pomočnike in učence prispevajo gotove doneske okrajnim bolniškim blagajnam, kar je popolnoma prav. Za mojstre pa do danes ni bilo ne duha ne sluha o kaki podpori, zlasti tako ugodni, kakor se je sedaj napravila. Okrajne bolniške blagajne imajo poleg tega še en zvit paragraf, da mojster po 35. letu ne more biti več ud, ako se ni poprej vanjo vpisal. Zato pa pozivamo vse pametno misleče slovenske obrtnike, zapišimo se vsi v mojstrsko bolniško blagajno. Posebno pa pozivljam vse soobrtnike sodnega okraja vrhniškega, da se gotovo vsi upišete v to prekorsno bolniško blagajno, da vas bolezen ne zaloti nepripravljene, kakor jih je že veliko. S tem boste odvrnili od sebe veliko bede in grenkih solz svoje družine. Nihče ne vé, kjé ga kruta usoda bolezni čaka. Dokler smo zdravi, si nekaj zaslužimo in tudi tiste kronice na leto lahko pogrešimo, kadar bomo pa bolni, kar nas Bog varuj, bomo pa tudi podporo radi vzeli.

Naše geslo naj bo: Vsi za enega, eden za vse, v splošno korist slovenskega obrtništva! Prihodnjič kaj več!

Ivan Tomšič.

Z Gorenjske. Že davno se je pogrešalo lista, ki naj bi zbiral in združeval armado slovenskih obrtnikov, kajti ti niso hoteli vedeti za svoje tovariše in nad seboj niso poznali nobenega povelja. Leta 1906. je pa nastopil poveljnik v listu „Slovenski obrtnik“ in tega pozdravljamo z veseljem ter ga bomo tudi v vsakem oziru podpirali, da se bo večal njegov vpliv in veljava. — List je namenjen probuji in izobrazbi slovenskega obrtnika, po njem bomo izpoznavali drug drugege ter kazali svetu svoje težnje. List mora razkrivati naše pege in napake, da jih bomo potem lahko odstranili. Treba bo toraj pogledati po deželi do zadnjega kota ter obrtnike opozarjati na sredstva, po katerih bi si zboljšali svoje stanje. k.

Iz Litije. Dragi „Slovenski obrtnik!“ Pozno si se rodil, a vendar si zdaj tu in jaz te pozdravljam iz dna srca. Željno sem te pričakoval kakor vsak mali obrtnik, zato pa stavim v tebe trdno zaupanje, da se boš za nas potrudil in delal na to, da se nam zboljša naše bedno stanje. Pridno te bom prebiral ter ti pridobival nove naročila, kajti vspevati moraš na vsak način. A. K-a.

Obrtniške vesti.

Zborovanje rokodelcev. V Gradcu obstoji rokodelski svet alpskih dežel in ta je sklical na 22. t. m. na Dunaj I. Fellerstrasse 2, zborovanje rokodelcev. Kot edina točka je na vsporedu: Novi obrtni zakon, sklepi stalnega obrtnega odseka v 1. in 2. branju, ter stališče rokodelcev k tem sklepom. Zveza deželnih obrtnih

zadrug je povabljen na shod, toda ker je ta pot preveč s stroški zvezana, ne bo najbrž mogla nobenega odposlanca poslati. Tem potom pa vabimo zavedne obrtnike, ki so bolj premožni, da bi se udeležili tega shoda in v tem slučaju jim bo dala zveza pooblastilo, da jo na Dunaju zastopajo. Zastopane bodo gotovo vse avstrijske zveze obrtnih zadrug in umestno bi bilo, da bi bila tudi naša zveza zastopana.

Prvo zborovanje gornjeavstrijskih rokodelcev se je vršilo 5. novembra 1905. v Lincu. Posvetovanj tega rokodelskega parlamenta so se udeležili zastopniki trgovskega ministristva, namestništva, deželnega odbora, županstva, mnogo državnih in deželnih poslancev, predsednik gornjeavstrijske trgovskoobrtnice in mnogo odposlancev rokodelskih in obrtnih zadrug iz bližnjih dežel. Zastopnik trgovskega ministristva je navzoče zagotavljal, da je vlada naklonjena težnjam in željam obrtnega in rokodelskega stanu, ter da bo te težnje in želje posebno tudi upoštevala pri obrtni reformi. Govorilo se je tudi o ločitvi trgovskoobrtnih zbornic in ustanovitvi samostojnih rokodelskih zbornic. Stvar sedaj še ni za odločitev zrela, ker so rokodelske organizacije še premalo razširjene in utrjene; zaradi tega naj bo glavna naloga obrtnikov in rokodelcev krepka in nerazdružna organizacija, ki je glavni pogoj za uresničenje njihovih želja. Konečno se je — med drugimi — sprejela tudi resolucija, ki pozivlja vlado in državni zbor, naj se obrtna reforma še pred potekom zakonodajne dobe sedanjega državnega zbora definitivno zakonitim potom reši in naj se vladna predloga o krošnjarstvu tudi v isti dobi v zmislu sklepov poslanske zbornice uredi.

Šola za stavbene rokodelce. Ministristvo za uk in bogočastje je sklenilo ustanoviti novo vrsto šol, ki imajo namen pripadnike stavbenih obrtov, posebno zidarskega, tesarskega in kamnoseškega obrta, izvežbati v vseh onih vedah in spretnostih, ki naj jih usposabljaajo za večjo delavno in pridobitno zmožnost, posebno pa pripravljajo k izkušnji za mojstre. Pouk bo trajal 10 mesecev in sicer le po zimi. Te šole, ki se ustanove le v večjih mestih, kjer je stavbinska delavnost posebno razvita, bodo smeli obiskati le oni, ki so dopolnili 17. leto ter so dokončali že svojo učno dobo in so med to dobo obiskovali tudi kako obrtnonadaljevalno šolo. S temi šolami v zvezi bodo tudi obrtne šole za vajence in javne risalnice za mojstre in pomočnike.

Zadružne vesti.

Protestni shod kranjskih obrtnikov. Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug priredi dne 4. marca v Mestnem domu v Ljubljani protestni shod kranjskih obrtnikov zoper resolucije in sklepe državnega kongresa konfekcionarjev. Kot poročevalec bo govoril gosp. Wegl-Leckl, svetnik dunajske trgovske in obrtne zbornice in predsednik zveze nižjeavstrijskih krojaških nadrug. Obširneje objavimo v dnevnikih ter v prihodnji številki našega lista, toda vabimo že zdaj vse kranjske obrtnike, da se shoda v čim največjem številu udeležijo.

Drugi VI. redni občni zbor. Ker ni bil 21. jan 1906 sklicani zbor sklepčen, se sklicuje drugi VI. redni občni zbor „Obrtne zadruge svobodnih, rokodelskih in dopuščenih obrtov za sodni okraj Novomeški“, ki se vrši 18. februarja ob 2. uri popoldan v gostilni g. Kopača v Novem mestu s sledečim vsporedom: 1. Pozdrav in poročilo načelnštva. Poroča g. Frančič. 2. Poročilo tajništva o zadružnem delovanju v letu 1905 in blagajniškem stanju. Poroča g. Malovič. 4. Izprememba zadružnih pravil § 5, 4. in 6. odstavek. Poroča gospod Puš, 4. Pristop k deželni zvezi kranjskih obrtnih zadrug. Poroča g. Jakaž. 5. Obligatorični pristop k mojsterski bolniški blagajni. Poroča g. pl. Sladovič. 6. Volitev načelnika in podnačelnika. 7. Volitev pet odbornikov in enega namestnika. 8. Posamezni predlogi in raznoterosti.

Važne dolžnosti zadružnih članov. K temu članku zadnje številke nam je poslal izkušen obrtnik še naslednje pripomnje: Mnogokrat se pripeti, da vajenci pri raznih obrtih ne dostanejo svoje določene jim učne dobe, ali pa da se na noben način ne podvržejo predpisom, da bi bili pravilno oproščeni ter napravili preizkušnjo itd.; v kljub temu se pa sprejemajo kot pomočniki in ker imajo delavsko knjižico, dobe

tudi delo. Da se pa ohrani naraščaj dobrih in izvežbanih pomočnikov, bi bilo zelo umestno, da se napravijo pri vseh obrtnih zadrugah posebni zapisniki takih nepravilno oproščenih vajencev, kajti enkrat pride gotovo do tega, da se mu knjižica potrdi, ali pa da pozneje prosi za obrtno pravico in ako se najde tak vajenec v zapisniku, se mu lahko zabrani, da dobi obrtne pravice. Nasprotno pa naj vse zadruge onim vajencem, ki so bili pri zadrugi pravilno oproščeni in napravili preizkušnjo, zabeležijo v delavsko knjižico, da je učno dobo do konca prestal, preizkušnjo dobro napravil in je bil z današnjim dnevom oproščen. To naj potrdijo zadružni načelniki s svojim podpisom in zadružnim pečatom. Obrtniki in mojstri sploh pa so naprošeni, da strogo gledajo nato, in da sprejemajo samo take pomočnike, ki na ta način dokažejo, da so se do konca učili in bili pri zadrugi pravilno oproščeni. Ako se bodo obrtniki in vsi mojstri sploh držali teh navodil, bo tudi vajenec primoran do konca vztrajati in se ne bodo vedno čule pritožbe, da je vajenec popustil svojega mojstra. J. — k.

Posredovalnica „Slovenskega obrtnika“

Priobčevanje oglasov in ponudb za delo v tej rubriki je za naročnike lista brezplačno. Nenaročniki plačajo za enkratno objavo: Samostojni obrtniki 80 v, pomočniki in vajenci 50 v, kateri znesek je vnaprej poslati. — Naznanila sprejema upravništvo „Slovenskega obrtnika“.

Posredovalnica dež. zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani je pri načelniku gosp. Engelb. Franchetti-ju, Jurčičev trg 3. — Pristojbina za člane: 4 v, za nečlane 1 K. Pomočniki so pristojbine prosti.

Posredovalnica zadruga gostilničarjev in kavarnarjev je na Starem trgu št. 19 v Ljubljani. — Oglase sprejema istotam zadružni načelnik g. Iv. Tosti.

Mizarskega vajenca, kateri bi imel veselje do te obrti, sprejme Josip Judnič, mizar-ski mojster, Stranska vas pri Semiču, Dolenjsko.

Radi opustitve obrta se prodaja še popolnoma dobro ohranjen

šivalni stroj

(Ringschiff)

(2=1)

za krojače. V rabi je bil samo eno leto. — Natančna pojasnila daje Franc Rupar, kovač, Škofja Loka, št. 16.

Hiša v Ljubljani v kateri se nahaja dobro idoča **gostilna** kakor tudi velik hlev, prodaja se takoj. Več poizve se v upravništvu „Slovenskega obrtnika“.

Pozor! Črevljarji Pozor!

Surovinsko društvo

črevljarske obrtne zadruge

v Ljubljani, Sv. Petra nasip 7

priporoča svojo bogato zalogo vseh

čevljarskih potrebščin.

Kupujte edino le v surovinskem društvu

in prepričali se bode o dobrem blagu in nizki ceni. **Držite se gesla: Svoji k svojim!**

Prodajalna je na

Sv. Petra nasipu v Ljubljani.

Lepa priložnostna darila!

Krasna darila ❖ ❖

za razne prilike:

ure, verižice, zapestnice,
najrazličnejšo

zlatnino in srebrnino
sploh, tudi v modernem, secesijoni-
stičnem slogu, po najnižjih cenah pri-
poroča p. n. občinstvu

Fran Čuden

urar in trgovec v Ljubljani, Prešernove ulice.
Filižalka: Mestni trg. 3

Nov ceniki tudi po pošti brezplačno.

POZOR! Prva slovenska zaloga
zobotrebcev.

Lastnik: Josip Plankar, Dolenjska cesta 53.

Cenjeni gostil- ničarji se opo- zarjajo, da je to edina sloven- ska tvrdka.	100 butarc	K 1.20	Odiemalcenti, kateri naročé večje število, primeren po- pust.	
	"	"		1.80
	"	"		2.60
	"	"		3.20
	"	"		5.20
Cene nizke. — Postrežba točna.				

4

Ivan Sirk klavec in prekajevalec mesa v Ljubljani

Poljanska cesta 7, prodaja na drobno v Šol. dnevoredu

priporoča p. n. občinstvu, sosebno gg. gostilničarjem svoje izborni
prekajeno in okusno prašičje meso. — Jako fine klobase,
izborna šunka in drugo vedno sveže, v stroko spadajoče blago
vsak dan na razpolago. — Pošilja se tudi po pošti. 4

Prva dolenska

tvornica lončenih peči

Iv. Appe v Kandiji

pri Novem mestu

priporoča sl. občinstvu in častiti duhovščini
svojo bogato zalogo 3

lončenih peči in štedilnikov

za stanovališča, šole, župnišča, gostilne in večje
dvorane. Trpežnost peči proti vročini in nespremen-
ljivost barve odlikujeta izdelke te tvrdke pred vsa-
kimi drugimi.

Jamstvo zagotovljeno, postrežba
poštena, cene nizke.

Tvrdka

ČEŠNIK & MILAVEC

Špitalske ulice v Ljubljani Lingarjeve ulice

priporoča slavn. občinstvu

izvanredno lepo svojo zalogo

suknenega, modnega

manufakturnega blaga

po najnižji ceni. 12-3

!! Postrežba strogo solidna !!

Ustanovljeno leta 1852.

Milko Krapeš, urar
v Ljubljani,

Jurčičev trg štev. 3, pri železnem mostu

priporoča svojo bogato zalogo

zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih
ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.

Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam izredno
veliko svojo **zalogo furnitur.**

Glavno zastopstvo za Kranjsko **zaloge strun za**
nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih. 24-4

Cenik tiskovin

za vodstvo obrtnih zadrug.

Izdala deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug.

Založila tiskarna **J. Blasnik** nasledniki v Ljubljani, Breg 12.
Obr. 1. **Učna pogodba** 10 kom. 20 v. Obr. 2. **Knjiga zadružnih**
dohodkov 10 kom. 60 v. Obr. 3. **Knjiga zadružnih stroškov**
10 kom. 60 v. Obr. 4. **Zapisnik pomočnikov** 10 kom. 60 v. Obr. 5.
Zapisnik zadružnih članov 10 kom. 60 v. Obr. 6. **Zadružnih**
vajencev 10 kom. 60 v. **Pobotnice**, blok à 100 listov 1 blok 80. v.

Matko Malovič

mizar v Novem mestu

se priporoča slavnemu občinstvu v izvršitev poljubnih

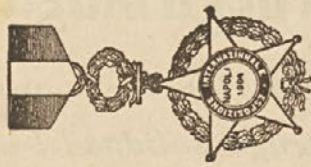
v mizarstvo stroko spadajočih del

katera izdeluje mehničnim načinom v najraznovrstnejšem poljubnem slogu solidno in poceni.

Ivan Kregar

v Ljubljani, Poljanska cesta 15

izdeluje predmete iz bronca, poniklja, posrebrni in pozlati stare stvari.

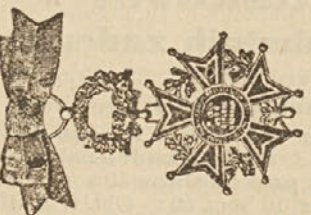
Stavbeno, umetno in konštruktorsko ključavničarstvo.

Hidravlične vidre in sesalke

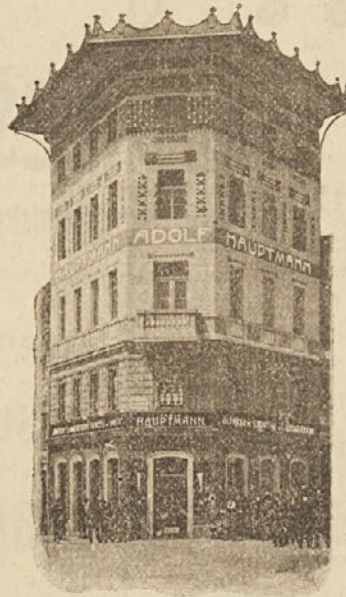
Josip Weibl

J. Spreitzerja nasl. Ljubljana, Slomškove ulice 4

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na miroduvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križje, štedilnike, strelovođe, železna okna, železne stole itd. Specijaliteta: valjni zastori in solinčne plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov

Prodaja na debelo in drobno!

Ceniki zastonj in franko!

Ceniki zastonj in franko!

Ustanovljeno leta 1852.

Priznana najboljše in najizdatnejše oljnate barve

firnež, edino le iz kranjskega lanenega olja, in

najfinejše lake angleške, za vozove, kočije itd.

barve za umetnike, fine oljnate barve za študije dr. Schönfelda;

akvarelne barve, trde in tekoče;

tempera-barve v tubah za umetnike in šolo,

pastelne barve, raznobarvne tinte, tuše in barve za obreze knjig, bronce, slikarsko platno in papir, palete, škatlje za študije, čopiče za umetnike, slikarje cerkvâ in sob, pleskarje in mizarje

najnovejše slikarske vzorce, prodaja in ima v zalogi:

Adolf Hauptmann

Prva tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Največja zaloga mavca (gips), karbolinaja, kleja za mizarje, hišnih fasadnih barv za apno in najboljših čopičev za zidarje in vsako obrt.

Zahtevajte cenike!

L. MIKUSCH
tovarna dežnikov in solnčnikov
v Ljubljani, Mestni trg šte. 15

priporoča svojo veliko zalogo **dežnikov in solnčnikov** priprostitih in elegantnejših. solidno, trpežno izdelanih po najnižjih tovarniških cenah.

Prevleke in poprave izvršé se dobro in poceni

Lepe priloznosti
naj ne zamudi, kdor hoče poceni kupiti **hišo v Črnomlju** na Glavnem trgu št. 18,

pripravno za vsako obrt in trgovino. Ker je v bližnji bodočnosti zasigurana gradnja železnice skozi Črnomelj, je upoštevati, da se more sedaj kupiti po ceni. — Pojasnila daje g. Davorin Francič v Novem mestu.

Krojač

Fran Jeločnik

Ljubljana, Trubarjeve ulice 2

priporoča slav. občinstvu svojo

krojaško obrt.

Naročena dela izvršujejo se točno in ceno.

Panorama-Rosmorama

v Ljubljani, Dvorni trg 3 pod „Narodno kavarno“

Stalna razstava odlikovanih izvirnih slik na steklu. o Vsak teden nova serija. Potovanje po vsem svetu. Jako zanimivo in poučljivo za odrasle in mladino. Znamenitost prve vrste za slehernega. Elektr. razsvetljava

Tovarna stolov

Franceta Švigeljna

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko

izdeluje

vsakovrstne stole

od preprostih do najfnejših po najnižjih cenah brez konkurence.

Ilustrovani cenik pošlje se na zahtevo zastonj in franko.